

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНД, ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ

ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ

/2024 оны 12 сарын байдлаар/

№	Үзүүлэлт	<u>БОЭТ</u>	Сумдын эмнэлэг	Өрхийн эмнэлэг	Хувийн эмнэлэг	Нийт дүн
1	Нийт үзлэг	172151	92100	97938	63789	425978
2	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	29988	25839	41458	6672	103957
3	Идэвхтэй хяналтын үзлэг	23633	8554	11500	2608	46295
4	Бүртгэгдэж эмчлэгдсэн өвчлөл	53294	19766	11638	16276	100974
5	Нийт төрөлт	999	191			1190
6	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	8955	5949		3801	18705
7	Нас баралт	50	171	118		339

№	Үзүүлэлт	<u>2023.12</u>	2024.12	Өөрчлөлт
1	Нийт үзлэг	406005	425978	19973
2	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	104032	103957	-75
3	Идэвхтэй хяналтын үзлэг	28574	46295	17721
4	Бүртгэгдэж эмчлэгдсэн өвчлөл	107950	100974	-6976
5	Нийт төрөлт	1400	1190	-210
6	Охидын төрөлт	61	53	-8
7	Охидын төрөлтийн хувь	4.3	4.5	0.2
8	Гэрийн төрөлт	2	2	0
9	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	17964	18705	741
10	Нас баралт	309	339	30
11	0-1насны эндэгдэл	14	21	7
12	1-5 насны эндэгдэл	1	2	1
13	Хурц халдварт өвчин	1339	1108	-231

Үзүүлэлт	хэмжих нэгж	2023.12 сар	2024.12 сар	өөрчлөлт
Нялхасын эндэгдэл	1000 амьд төрөлтөд	10.07	17.5	6,8
Үр хөндөлт	1000 амьд төрөлтөд	299.90	399.0	99.1
Үүнээс охидын	хувь	6.6	4.4	-2.2
Хурц халдварт өвчин	10000 хүн амд	181.3	146.8	-345
БЗДХ	10000 хүн амд	38.8	60.8	22
Үүнээс өсвөр үе	хувь	25.4	18.5	-6,9
Хүүхдийн хяналт /0-1 нас/	хувь	80.4	76.8	-3.6
Хүүхдийн хяналт /1-5 нас/	хувь	44.3	42.3	-2

I. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

- Улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд нийт **425978** хүнд үзлэг шинжилгээ хийсний 35.2%-д нь урьдчилан сэргийлэх болон идэвхтэй хяналт тандалтын үзлэг хийгдсэн байна.
- Ортой эмнэлгүүдэд нийт 18705 хүнийг 114901 ор хоногоор хэвтүүлэн эмчилсэн нь нэг хүн дунджаар 6.1 хоног хэвтэн эмчлүүлсэн байна.
- Түргэн тусламжийн 10399 дуудлагад явж үйлчилсний 1511 /14.5%/ нь алсын дуудлага, 766 /7.4%/нь осол гэмтлийн яаралтай дуудлага байсан байна.
- Нийт эмийн сангууд 134351 жор хүлээн авч, 18 тэрбум 117 сая гаруй төгрөгний эм бараа борлуулалт хийсэн байна.

- ЭЭСангуудад нийт 15625 жор ирсний 37.4% /5844/ нь ЭМДаатгалын, 0.2%/24/ мансууруулах сэтгэц нөлөөт эмийн, 61.7% /9641/ нь энгийн эмийн жор байсан байна. Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалт дундажаар 106.1% байна.

II. БҮРТГЭГДСЭН ӨВЧЛӨЛ, ЭНДЭГДЭЛ

- 12 сарын байдлаар 100974 халдварт бус өвчлөл шинээр бүртгэгдэж эмчлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 6976 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт өвчлөлийн 71,7% нь шинэ өвчлөл байна.
- Үүнээс тэргүүлэх 5 өвчлөл нь**
  1. Амьсгалын тогтолцооны өвчин-27549
  2. Хоол шингээх эрхтний өвчин-23028
  3. Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин-7698
  4. Шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчин-8349
  5. Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин-5027
- 12 сарын байдлаар 1824 хүн осол гэмтэлд өртсөний улмаас тусламж авсан ба өвчлөл урьд оноос 593 тохиолдлоор өссөн байна.
- Он гарсаар 339 хүн нас барсан ба нийт нас барсан хүний 20,9% нь хорт хавдар, 12,9% нь осол гэмтлийн нас баралт, 5,9% нь зүрхний шигдээс, тархинд цус харвалт зэрэг сэргийлж болох эндэгдэлээр нас барсан байна. Нийт нас баралтын 81 (23,4%) нь эмнэлэгт, бусад нь гэртээ хээр гадаа нас барсан байна. Өнгөрсөн оны мөн үеэс өссөн байна.
- Нялхсын эндэгдэл 21 гарч 1000 амьд төрөлтөд 17,6% буюу өнгөрсөн оноос 6,8%-р өсч 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 2 тохиолдол гарч 1000 амьд төрөлтөд 1,7% байна.
- БОЭТөвд 50 эндэгдэл тохиолдсон байна.
- Нас баралтын шалтгаан:
  1. Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин-117
  2. Хорт хавдраар-71
  3. Осол гэмтлээр-42
  4. Хоол шингээх эрхтний өвчин-28
  5. Амьсгалын тогтолцооны эмгэг -15
  6. Шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчин-12
  7. Дотоод шүүрлийн эмгэг-13
  8. Перинаталь үеийн эмгэг-13
  9. Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин-15
  10. Төрөлхийн гажиг-5
  11. сэтгэц-1
  12. Сүрьеэ-2
  13. Амьсгал зогсох-2
  14. Үжил-1
  15. Тархи ба төв мэдрэлийн тогтолцооны бусад хэсгийн хоргүй хавдар-1
  16. Яс булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин-1

III. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

- Нийт 1190 эх төрж 1198 хүүхэд мэндэлсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 210 төрөлтөөр хүн амын төрөлт буурсан байна. Нийт төрсөн хүүхдийн хүйсийн харьцаа 1:1.1 байгаа ба эрэгтэй хүйс давамгайлж байна.
- Нийт төрөлтийн 53 /4,5%/ охидын төрөлт эзэлж байгаа нь өнгөрсөн оноос 0.8-р буурсан ба дараахь сумдуудын охид төрсөн байна. Үүнд: Бу-1, Бо-1, Гт-2, Мн-1, Но-3, Хб-2, Цц-4, Цо-4, Хү-1, Шб-7, Өо-10, Эх-7, Дз-4, Б/г-6
- 12 сарын байдлаар 478 эх үр хөндүүлж 1000 амьд төрөлтөд 398.9 байгаа нь өнгөрсөн оноос 101,8-р өсч өсвөр насны охидын үр хөндөлт- 22/4,6% байна. Үүнд: Гт-1, Но-1, Хб-1, Хх-1, Хү-2, Цц-4, Өо-2, Эх-2, Дз-6, Бг-2 байна.
- 12 сарын байдлаар 44149 хүүхдийг идэвхтэй хянаж, хооллолт өсөлт хөгжилтийн байдлыг үнэлэн зөвлөгөө дэмжлэг үзүүлсэн нь хяналтад хамрагдвал зохих хүүхдийн 61.7% эзэлж байна.

- 0-1 насны хүүхдийн хяналт 76,7%, 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн хяналт 41.6%-тай байгаа нь өмнөх үеэс буурах хандлагатай байна.

IV. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

- Он гараад 1565 халдварт өвчин бүртгэж эмчилсэн нь өнгөрсөн оноос 97 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт халдварт өвчний 29,3%-г БЗДХ, 43,5%-г салхинцэцэг, 1,7%-г Ковид-19 өвчин, 5,4%-г гэдэсний халдварт өвчин, 5,7%-г хоолны хордлого, 4,1%-г цусан суулга, 1,5%-г улаан эсэргэнэ, 7,0%-г гар хөл амны өвчин, 0,6% ёлом, 0,9%-г сүрьеэ, 0,7%-г арьсны мөөгөнцөртөх өвчин тус тус эзэлж байна.
- БЗДХ -н 459 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 141 тохиолдлоор, 10000 хүн амд 60.8-р ба өмнөх оны мөн үеэс 22-р нэмэгдсэн, 4,2% нь жирэмсний үзлэгээс, 8,7% нь урьдчилан сэргийлэх үзлэгээр, 80,2% нь өвчний учир амбулатороор, 0,6% нь хяналтаар, 4,8 % нь тандалтын үзлэгээс илэрсэн байна.

		Эрт илрүүлгийн мэдээ 2024.12сар																		
Эмнэлгийн нэр		Артерийн даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлэг			Чихрийн шижингийн эрт илрүүлэг			Элэгний хавдарын эрт илрүүлэг/15-65/			Умайн хүзүүний эсийн шинжилгээ			Хөхний үзлэгт хамрагдсан хүн			Дундаж хувь			
		хамрагдвал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдвал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдвал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдвал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдвал зохих	хамрагдсан	хамрагдсан хувь				
1	Баяндалай	939	636	67.7	1460	341	23.4	959	575	60.0	109	87	79.8	306	195	63.7	58.9			
2	Баян-овоо	883	883	100.0	883	1041	117.9	996	387	38.9	88	108	122.7	316	217	68.7	89.6			
3	Булган	947	467	49.3	947	467	49.3	979	334	34.1	96	52	54.2	387	227	58.7	49.1			
4	Гурвантэс	3364	2221	66.0	3364	1708	50.8	2936	756	25.7	306	87	28.4	1330	603	45.3	43.3			
5	МандалОвоо	729	699	95.9	729	699	95.9	729	977	134.0	76	59	77.6	187	192	102.7	101.2			
6	Манлай	1005	1009	100.4	1082	1124	103.9	1197	1154	96.4	145	169	116.6	416	332	79.8	99.4			
7	Номгон	997	450	45.1	997	344	34.5	956	833	87.1	79	50	63.3	398	159	39.9	54.0			
8	Ноён	814	945	116.1	814	945	116.1	810	848	104.7	77	71	92.2	333	213	64.0	98.6			
9	Сэврээ	570	576	101.1	640	644	100.6	722	232	32.1	96	93	96.9	272	313	115.1	89.2			
10	Ханбогд	5110	0	0.0	5110		0.0	5235	1019	19.5	1765	63	3.6	2001	385	19.2	8.5			
11	Ханхонгор	848	686	80.9	848	645	76.1	875	383	43.8	134	59	44.0	350	236	67.4	62.4			
12	Хүрмэн	829	925	111.6	854	972	113.8	778	521	67.0	264	34	12.9	87	226	259.8	113.0			
13	ЦогтОвоо	1022	996	97.5	1022	942	92.2	1082	356	32.9	110	71	64.5	320	311	97.2	76.9			
14	Цогтцэций	3000	2042	68.1	3000	2016	67.2	3500	330	9.4	350	89	25.4	1500	312	20.8	63.6			
	Сумын дүн	21057	12535	59.5	21750	11888	54.7	21754	8705	40.0	3695	1092	29.6	8203	3921	47.8	46.3			
15	Шимбилэг	2550	2154	84.5	2550	2130	83.5	2550	454	17.8	643	311	48.4	1803	1415	78.5	62.5			
16	ӨнөОрших	2115	1238	58.5	2315	1278	55.2	3292	1413	42.9	390	212	54.4	860	799	92.9	60.8			
17	Энхийнхүслэн	2653	2855	107.6	2737	2850	104.1	2275	632	27.8	433	249	57.5	1540	1085	70.5	73.5			
	Өрхийн дүн	7318	6247	85.4	7602	6258	82.3	8117	2499	30.8	1466	772	52.7	4203	3299	78.5	65.9			
	Нийт дүн	28375	18782	66.2	29352	18146	61.8	29871	11204	37.5	5161	1864	36.1	12406	7220	58.2	52.0			
	12сарын өссөн	30925	20936	67.7	31902	20276	63.6	32421	11658	36.0	5804	2175	37.5	14209	8635	60.8	53.1			

Мэдээлэл бэлтгэсэн: ЭМГ-н статистикч Ө.Хандармаа, Ш. Нарандалай

